

Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль
BITCOIN ЯК ВІРТУАЛЬНИЙ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАСІБ ПЛАТЕЖУ

Як стверджує власне сам офіційний сайт найпопулярнішої криптовалюти – Bitcoin є інноваційною платіжною мережею і новий видом грошей. Bitcoin використовує технологію р2р для функціонування без централізованого керування певним урядом чи банком [1]. Управління транзакціями і видача Bitcoin-ів здійснюється ресурсами мережі, а сама система працює на відкритому вихідному кодові, тобто нею ніхто не володіє і ніхто не контролює, зате кожен може приєднатися. Через свої унікальні властивості, Bitcoin набуває якостей, які не могли бути притаманні жодній з попередніх платіжних систем.

Первинну версію програми опублікував у 2008 році Сатоші Накамото, який у 2009 році завантажив першу реалізацію клієнта. Як найперший емітент, він став власником близько півтора мільйонів bitcoin-ів, що за курсом на лютий 2014 становить півтора мільярда доларів.

Власне процес емісії криптовалют загалом є досить простим та цікавим: кожен вузол-клієнт (а власне, сервера в цій системі і немає), який хоче створити новий блок системи (емітувати певну кількість криптовалюти), працює над дуже складним обчислювальним завданням, складність якого підбирається самою мережею так, щоб у середньому рішення знаходилося 1 раз на 10 хвилин (на усю систему); загальна кількість можливих bitcoin-ів заздалегідь всім відома: їх може бути строго не більше 21 мільйона, з яких половина вже емітована, а друга випускатиметься приблизно наступні 150 років. Отже, раніше заробляти можна було маючи в наявності потужні обчислювальні технічні ресурси; зараз же витрати середнього користувача не виправдовуватимуть призовий дохід від розширення мережі.

Bitcoin – річ складна і різнобічна: це геніальне криптографічне рішення, принципово нова програмна система, новий високоризиковий фінансовий інструмент з можливим річним відсотком доходності у 10 000% та навіть спосіб підірвати світову диктатуру кредитного капіталу, відмивання грошей і

фінансування злочинності. Власне, система Bitcoin і є тіньовою економікою в абсолютному вираженні, без національних кордонів чи регульованих обмежень. І все це засновано на стійкій криптографії, тобто на тих же механізмах шифрування, які використовуються в у банківських мережах, які перевірені тисячі разів і на сьогодні вважаються надійними [2].

До переваг Bitcoin-у, варто віднести наступне: інфляція неможлива – через вже згадану обмежену кількість самої криптовалюти; щоб користуватися всіма перевагами електронних грошей, не потрібно довіряти гроші посереднику та оплачувати його послуги – транзакції безплатні у всі куточки світу (і тривають не набагато довше банківських: 1-2 дні), також можна прискорити опрацювання переказу до кількох хвилин, оплативши суму в 0,0001 \$, що становить станом на лютий 2014 року 6 американських центів (це є теж рушієм розвитку ринку, окрім «емісії»-генерації нових блоків системи) [3]; розподіленість системи – її працездатність забезпечує величезна кількість рядових користувачів-вузлів, кожен з яких сам приймає рішення про валідність транзакції, а значить, цензура мережі неможлива як і блокування рахунків чи конфіскація bitcoin-ів; записи всіх транзакцій публічні і всі переміщення грошей можна відстежити без прив'язки до особистості, що підводить до анонімності користування та надмала вартість транзакцій відкриває принципово нові можливості бізнесу.

До недоліків, якщо не озиратися на певні етичні норми (якраз щодо анонімності та абсолютно вільного обігу, що засудила низка країн, оголосивши операції з криптовалютами поза законом), варто віднести прив'язку до машини користувача, як і до апаратної так і програмної частин, й паролю від облікового запису, певну складність початку роботи; а також висока волатильність курсу, що приваблює професійних біржових спекулянтів, але вносить незручності у торговельні відносини, які і мають бути основою використання bitcoin-ів. Фінансові аналітики схиляються до відсутності ознаки піраміди у даного феномену, але певна фінансова «бульбашковість» вже мала місце і за прогнозами трапиться ще не один раз.

Перелік використаних джерел:

1. Офіційний сайт електронної платіжної системи Bitcoin [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://bitcoin.org/en/>
2. Новини криптовалют [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://bitomatics.com/>
3. Independent bitcoin price: global weighted average / Незалежна ціна на bitcoin: світова середньозважена [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://bitcoinaverage.com/#USD-nomillibit>